

začetkoma čuti o japonskih uspehih na suhem. Toda ti prvi uspehi ne bodo prav nič vplivali na prave, odločilne spopade. Rуска armada je namreč neka posebnost. V prvi vrsti pridejo v poštev kozaki in že zgolj s temi imajo sedaj in bodo imeli opraviti še nekaj časa Japonci. Kozaki imajo namreč nalogo kriti razprostiranje ruske armade in pa vršiti pri sovražniku poizvedbe. Kozake »premagati« ni težko. Kozaki, ki se odlikujejo po svoji lokavosti, se radi umaknejo, kadar dovrše svoje poizvedbe. Tudi ne napadajo, če ni potreba, v zaprtih četah sovražnika. Toda če sovražnik misli, da jih je s tem, da so se umaknili, že premagal, se moti. Hitro, kakor bi mignil, se zopet zberejo v manjše in večje čete in živahno streljajo na konjih med sovražnika, ki meni, da je že zmagal. Med streljanjem se pa že ob krilu sovražne konjenice bližajo mali oddelki kozakov in poskušajo priti sovražni konjenici za hrbet; pred sovražnikom je pa večja četa kozakov, katero hoče uničiti sovražnik. Ko naredi na to četo sovražnik naskok, tudi kozaki navidezno naskočijo sovražnika. Tudi čete na krilih store isto. Toda, ko se nasprotni četi približata za 300 do 400 metrov, se kozaki obrnejo in razprše in sovražnik zadene v zrak. Ta manever ponavljajo kozaki toliko časa, da se sovražnik utruji. Potem še le napadejo kozaki sovražnika z golim orožjem, nakar sledi odločitev. Sedanji kozaki se dele na konjeništvu, nekaj topničarjev in tudi nekoliko bataljonov pešcev. Vsak kozak je izurjen tudi kot pešec in ima moderno puško. Glavno kozakovo orožje je pa sablja in sulica. Ostrog kozaki nimajo. Rabijo le knuto (bič).

Državni zbor.

Dunaj, 2. maja 1904.

O položaju v parlamentu.

Danes — 2. maja — se čitajo dobesedno dosle vloge in se vzdržuje obstrukcija, kakor že več tednov sem. Čehi so bili pri volji, vdati se in pripustiti redno delo, če bi vlada izjavila prvič: po postavi se bo uradovalo in drugič: vlada obljubi, da hoče enkrat začeti premišljevanje, kje in kedaj bi se na Moravskem ustanovilo češko vseučilišče. Poljaki so ti dve točki predložili nemškimi strankam, toda Nemci so se ustavili čes: mi tega ne privolimo. Danes je negotovo, bodo li Poljaki še dalje mešetarili med Čehi in Nemci ali se bo te dni zaključil državni zbor. Vlada pa molči. Nekateri vplivni politiki so obdolžili dr. Körberja, da je on vzrok, zakaj se sprava med Čehi in Nemci ni napravila. Njemu se gre zdaj v prvi vrsti zato, da se v tem letu dožene novo pogodbo z Ogrsko in kupčijske pogodbe z zunanji državami. Te pogodbe so tako slabe za Avstrijo, da jim državni zbor ne bi mogel pritrditi; za nje ne bi glasovali ne Slovanski, pa tudi ne nemški državni poslanci. Če obstrukcija traja dalje in ne bo delaven državni zbor, se bodo vse te pogodbe sklenile s pomočjo znanega § 14. Nemcem bi to bilo silno ljubo, kajti v tem slučaju ne prevzamejo Nemci nobene odgovornosti za posledice teh slabih pogodb, a njihov ljubljenec dr. Körber ostane še dalje na krmilu. Iz teh vzrokov so nekateri politiki za to, da se začne redno delo v parlamentu, kjer se ta ali ona zahteva ministrstva odkloni, se s tem da nezaupnica Körberju in on bi moral odstopiti. Mogoče bi bilo, da se te dni spremenijo razmere v zbornici.

Razpor v Češkem taboru.

Neednino med Slovani je žal stara bolezen. Ne razumejo se v Galiciji Poljaki z Rusini; ne v Dalmaciji Hrvati in Srbi. Kako velik razpor je med Rusi in Poljaki, potem med Rusi in Rusini! A posamezni slovanski narodi so razdvojeni tudi sami med seboj. Kakšno nasprotstvo se nahaja med katoliškimi in liberalnimi Slovenci na Kranjskem! A ravno takšna je tudi med Čehi samimi. V državnem zboru so Čehi razklani na več

strank: najmočnejša stranka med njimi so Mladočehi; a zraven njih so v zbornici narodni socijalci, nekako socijalnim demokratom podobni — dalje agrarci ali kmetjska stranka. Zadnjič izvoljeni grof Sternberg je pa divjak, a napada več ali manje vse ostale češke stranke. Vse imenovane češke stranke so se bile pred kratkim združile v ta namen, da preprečijo volitev v delegacijo. Ko je pa spoznala večina združenih slovanskih strank, da je to nemogoče in so bili udje delegacij vendarle izvoljeni, so češki agrarci in socijalci strastno nastopili proti Mladočehom čes, da so ti krivi, da se je dognala imenovana volitev. Surovo se sedaj napadajo po svojih časnikih in delajo veliko veselje svojim skupnim nasprotnikom: Nemcem!

Graja dr. Steinwenderju.

Zbornični predsednik grof Vetter je hotel pretečeni teden začeti z volitvijo v takoimenovano kvotno deputacijo. Poslanska zbornica voli v ta odsek 10, gospodska pa 5 udov. 15 udov šteje tudi ogrska kvotna deputacija. Avstrijska in ogrska deputacija imata skleniti, koliko odstotkov naj k skupnim državnim potrebščinam plačuje Avstrija in koliko Ogrska. To plačevanje je trajalo skozi več desetletij na velikansko zgubo Avstriji, ki je plačevala po 70 odstotkov, Ogrska pa samo po 30. Par let sem je razmera nekoliko pravičnejša. Ko je torej zbornični predsednik grof Vetter predlagal: zdaj se bo volila kvotna deputacija, se temu ustavi češki narodni soc. posl. Choc, rekoč: »Jaz ugovarjam.«

Po pravilnem redu poslanske zbornice se mora v takem slučaju predsednik vdati ugovoru tudi samo enega poslanca, če bi se imel spremeniti dnevni red. Ko torej predsednik grof Vetter reče: »Pri takih volitvah dozda ni nobenokrat kdo ugovarjal«, ponovi Choc svojo izjavo: »Jaz ostanem pri svojem ugovoru!« Medtem pa se zareži koroški dr. Steinwender: »Li pustite (gosp. predsednik) govoriti tega bedaka (Choca)«. Po končani seji zahteva poslanec Choc, naj se izvoli grajalni odsek, kateri naj poroča drugi dan zbornici o surovosti dr. Steinwenderja. Tega je sicer radi one psovke že grajal zbornični predsednik; a Choc je zahteval za Steinwenderja še drugo grajo od cele strani zbornice. Drugi dan se je v imenu grajalnega odseka priporočal vitez Berks, naj zbornica izreče grajo dr. Steinwenderju. Pri tej priložnosti je ostro napadal češki poslanec grof Sternberg nemške olikance, njihove ošabne profesorje in odvetnike, ki tako nesramno psujejo moža, ki zastopa v zbornici 20.000 delavcev. Glasovalo se je. Poslanci, ki so bili za to, da se izreče graja dr. Steinwenderju, so vstali; oni, ki so bili proti graji, so obsedeli. Čudna prikažen: vsi Nemci, tudi nemški katoliški poslanci, so obsedeli, slovanski pa vstali. Ker predsednik ni mogel spoznati, na kateri strani je večina, prestejejo zapisnikarji stoječe in sedeče. Ti preračunajo, da jih je vstalo 85, a obsedelo 87. Z dvema glasovoma večine je torej zbornica odklonila grajo dr. Steinwenderju.

Volitev v kvotno deputacijo izvršena.

Dne 2. maja je predsednik grof Vetter ob koncu seje izjavil, da je po dozdašnji navadi zadnjič naznanil volitev v kvotno deputacijo. Pregledal je vse dotične zbornične zapisnike iz prejšnjih let; a nikdo ni takim predsednikovim predlogom ugovarjal. Zato predlaga, naj se precej zdaj izvrši ta izvolitev. Proti temu se oglasi k besedi dr. Stranski, a predsednik mu reče: »Potem, ko bo volitev končana, vtegnete govoriti.« Med velikim hrupom so se oddali volilni listki. Volitve se je udeleževala tudi »Slovanska zveza«, pa tudi Čeh dr. Dyk. Izmed Slovencev je izvoljen v to deputacijo poslanec Povše. Po izvršeni volitvi je v imenu Čehov ugovarjal proti nepostavnemu postopanju predsednika dr. Stranski. Strastno je pa napadal zborničnega predsednika kakor tudi Mladočeha češki agrarac Prašek. Ta je očital Mladočehom, da so pripustili izvolitev kvotne deputacije v

sporazumljenju z zborničnim predsednikom. Ropot je nastal vedno silnejši in se je polegel še le potem, ko je predsednik zaključil sejo.

Dopisi.

Iz Kozjega. Zadnji »Štajerc«, giftna krota ali lažnjivi kljukec imenovan, je prinesel med svoje naročnike in bralce zelo dolg dopis od dveh velespoštovanih mož. Kdor je bral v »Štajercu« ta dopis, se je moral smejeti tem čenčam, ki jih tukaj umazani dopisnik kvanta, ker sploh drugega dela nima. Ni moj namen, da bi tukaj hvalil naša krščanska moža, ker ravno zato, ker sta krščanska, se butasti dopisun v »Štajercu« zaletava z grdimi in iamisljenimi psovkami v nju. Naši »korondičbergarji« vse dobro vidijo in slišijo, a o samem sebi pa molčijo, kakor črni grob. Toliko povem obrekovalnemu kozjanskemu dopisunu, da je zgubil pamet, a vero že davno, da je moral tak dopis skrpucati. Dobro te poznamo, grdi dopisun ptujske giftne krote, ki blatiš naše krščanske moža v tej ničvredni cunji, ker ti vendar nista nič hudega storila. Povem pa ti tiho na uho, da vzemi metlo v roke in pometi prej izpred svojega praga (če ga sploh imaš) vso nesnago in tiste starodavne grehe, katerih se še vsi kozjanski okrajčevani gotovo spominjajo in potem hajd pred drug prag z metlo. Pa bistroumnosti »Štajerčevega« dopisuna, če bo treba, vam bom, gospod urednik, že še natančneje poročal, da izveste, kakšen možicelj je to. Tebe pa, dragi hungerpajarski pajek, povabim v Kozje na korondički lov, ker nekaj prav mastnih korondičev lazi po kozjanski dolini okrog in mislim, da bo lov prav dober, akoravno je že post minul. Pri tem te hoče podpirati in korondičeve brloge kazati kozjanski Ničsenboji. Pa še nekaj! V »Štajercu« se je dal novi nemški in protestantovski advokat, ki se je nastanil v Kozjem. Zdaj naj kdo reče, da ni »Štajerc« nemškutarski in protestantovski list!

Virštanj pri Podčetrtku. (Spominčice) na grob Ivanke Leskošek, umrle dne 23. aprila 1904.) Pomlad je priplula v deželo, rajskolepa, smehljajoča se, vetrič je prinesel njene rahle pozdrave, lastavičice so naznaje njen zmagoslaven prihod. In kjer je poljubila naravo, tam je vzbrstelo cvetje, tam je priklila vijolica iz zemlje, in kjer je potrkala na okno, tam se ji je odprlo in pozdravili so ljudje radostnega lica to božjo poslanko: »Bodi nam prisrčno pozdravljena, nežna hčerka nebes, pričakovali smo te, vedeli smo, da prideš, vemo, da nosiš seboj kipeče življenje, da deliš razkošno veselje, da trosiš cvetje na pota, na steze, na bele ceste — — —

pozdravljamo te,
proslavljamo te!

In večnolepa vigrad se nasmehlja in v zahvalo za tak pozdrav nasuje potratno pisanega cvetja na okna, na vrt, črešnji ob oknu da deviškobelo obleko, marelica zardi, ko jo poljubi poredna vesna, ljudje pa se veselijo življenja kipečega in šumečega.

Tudi Ivanka, da, tudi ti si željno pričakovala cvetne pomladi, tudi ti si na široko odprla okna, ko je pomlad potrkala z nežnimi prstki rahlo, komaj slišno, pa ti si jo sličala, saj si jo pričakovala, saj si jo prosila, naj ti prinese življenja kipečega...

In vesna prijazna, ki vse ljudi ljubi z enako veliko ljubeznijo, je razumela tvoje koprneče želje, je videla tvoje oko, v katerem je trepetala biserna solza veselja, ko je potrkala rahlo na okno in hitela je, da izpolni tudi tebi edino željo, da ti da poljub življenja, življenja mladega, da vzbrsti tudi v tvoji sobi rajska pomlad, da zbeži od tebe temna senca neusmiljene bolezni, ki te priklepa na bolniško postelj.

Pa gorje! Pomlad prelestna, ti imaš strašno sovražnico, ki neusmiljeno trga cvetlice, katere ti privabiš iz zemlje, ki ne vpraša